

ASPI DARBUOTOJŲ DARBO UŽMOKESČIO PADIDINIMO DĖL COVID-19 KOMPENSAVIMAS IŠ PASDF BIUDŽETO

Panevėžio teritorinės ligonių kasos Finansų ir apskaitos
skyriaus vedėjas-vyr. buhalteris Visvaldas Vilkas

2020-09-29

Reglamentavimas

- Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) 32¹ straipsnis.
- Asmens sveikatos priežiūros įstaigų (toliau – ASPĮ) išlaidų darbo užmokesčio padidinimui dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) kompensavimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) lėšomis tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. V-1057 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigų išlaidų darbo užmokesčio padidinimui dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) kompensavimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas).
- Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. kovo 4 d. įsakymas Nr. V-281 „Dėl Sveikatos priežiūros paslaugų dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – SAM įsakymas V-281).
- Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VLK) direktoriaus 2020 m. gegužės 5 d. įsakymas Nr. 1K-132 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigos paraiškos kompensuoti Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis darbo užmokesčio padidinimo sąnaudas formos ir Teritorinės ligonių kasos suvestinės ataskaitos formos patvirtinimo“ (toliau – VLK įsakymas).

Kompensavimo laikotarpiai

1. 2020-03-01 – 2020-03-15 (pagal SAM įsakymą V-281):
  - Kompensuojamos ASPI išlaidos 15 procentų dydžio pastoviosios darbo užmokesčio dalies priedui.
  - Kompensuojama tik toms ASPI, kuriose ataskaitinį mėnesį gydytas bent vienas pacientas, kuriam patvirtinta COVID-19 ligos diagnozė ir greitosios medicinos paslaugas teikiančioms ASPI.
2. 2020-03-16 – 2020-06-30 (pagal Įstatymą, Aprašą ir VLK įsakymą):
  - Kompensuojamos ASPI darbuotojų, organizuojančių ir (ar) teikiančių sveikatos priežiūros paslaugas ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis sergantiems pacientams ar vykdančių epidemijų profilaktikos priemones ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židiniuose, pastoviosios darbo užmokesčio dalies padidinimo nuo 60 iki 100 procentų sąnaudos.
  - Kompensuojama ASPI, priklausančioms Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai ir sudariusioms sutartis su teritorinėmis ligonių kasomis dėl asmens sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimo PSDF biudžeto lėšomis.

Kompensavimo tvarka

- ASPĮ iki einamojo mėnesio pabaigos TLK, kurios veiklos zonoje yra ASPĮ buveinė, pateikia prašymą kompensuoti praėjusio kalendorinio mėnesio sąnaudas darbo užmokesčio padidinimui PSDF lėšomis, laisvos formos rašytinį įstaigos vadovo pagrindimą apie darbuotojų veiklos atitiktį Aprašo 2.1-2.3 papunkčiuose nurodytoms sąlygoms ir VLK įsakymu nustatytos formos lėšų paraišką.
- TLK per 3 darbo dienas nuo prašymo ir lėšų paraiškos gavimo dienos patikrina, ar lėšų paraiška ir joje nurodytos pateiktos kompensuoti sąnaudos darbo užmokesčiui atitinka Aprašo 2–3 punktuose nurodytus reikalavimus. TLK, nustačiusi, kad pateiktos kompensuoti sąnaudos darbo užmokesčiui neatitinka Aprašo 2–3 punktų nuostatų, prašymą ir lėšų paraišką nedelsiant (ne vėliau nei per 2 darbo dienas nuo neatitikimo nustatymo dienos) grąžina ASPĮ. ASPĮ patikslintus prašymą ir lėšų paraišką pateikia TLK ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jos grąžinimo ASPĮ dienos.
- TLK per 2 darbo dienas nuo ASPĮ prašymo ir lėšų paraiškos patikrinimo dienos kreipiasi į VLK dėl lėšų pervedimo, pateikdama suminę ASPĮ lėšų paraišką ir užpildytą VLK direktoriaus įsakymu nustatytos formos suvestinę ataskaitą, parengtą patikrintų ir priimtų ASPĮ prašymų ir lėšų paraiškų pagrindu.
- VLK ne vėliau nei per 3 darbo dienas nuo teisės aktų, kuriais skiriamos PSDF lėšos sąnaudoms darbo užmokesčiui kompensuoti priėmimo dienos, perveda lėšas TLK, o šios ne vėliau nei per 1 darbo dieną nuo lėšų gavimo – ASPĮ.

Kompensavimo rodikliai (1)

- ASPI, kurios kreipėsi dėl kompensavimo, skaičius:

Mėnuo	Kovas	Balandis	Gegužė	Birželis	Viso
Istaigų skaičius iš viso:	13	28	28	26	30
Stacionarines ASPP teikiančios	4	9	10	10	11
Pirminės ASPP teikiančios	9	19	18	16	19

- Išmokėta darbo užmokesčio kompensacijų:

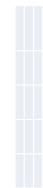
Mėnuo	Kovas	Balandis	Gegužė	Birželis	Viso
Visoms ASPI	358 048	1 016 747	1 047 624	737543	3159962
Stacionarines ASP teikiančioms	210494	548427	605094	386777	1750792
Pirminės ASP teikiančioms	147554	468320	442530	350766	1409170
Išmokėjimo data	2020-06-08	2020-06-30	2020-08-04	2020-08-13	X

- Visoje šalyje kompensacijoms išmokėta 24 502 951 Eur.

Kompensavimo rodikliai (2)

- Kompensuota vidutiniškai per mėnesį 1470 darbuotojų (23%), iš jų:
stacionarines ASPP teikiančiose – 909 darbuotojams (20,5%);
pirminės ASPP teikiančiose – 561 darbuotojui (28,2%).
- Vidutiniškai vienam darbuotojui padidintas atlyginimas:
visose ASPI – 564 Eur (46%);
stacionarines ASPP teikiančiose – 521 Eur (41%);
pirminės ASPP teikiančiose – 629 Eur (48%).

Kompensavimo rodikliai (3)

- Vidutiniškai vienam darbuotojui (pagal kategorijas) padidintas atlyginimas:

Darbuotojų kategorija / ASPĮ grupė	Visų ASPĮ	Stacionarines ASP teikiančių	Pirminės ASP teikiančių
Administracija	780 Eur (52%)	695 Eur (41%)	962 Eur (59%)
Gydytojai	611 Eur (36%)	632 Eur (31%)	548 Eur (31%)
Slaugytojai	585 Eur(48%)	535 Eur (43%)	651 Eur (52%)
Kiti	462 Eur (56%)	377 Eur (46%)	567 Eur (63%)

Kompensavimo rodikliai (4)

- Stacionarines ASPP teikiančiose įstaigose:

Eil. Nr.	ASPĮ pavadinimas	Kompensuota daliai darbuotojų proc.	Padidinta Vid. vienam darbuojui eurais
1	VšĮ Respublikinė Panevėžio ligoninė	11,9	582
2	VšĮ Utenos ligoninė	9,6	507
3	VšĮ Visagino ligoninė	10,4	531
4	VšĮ Rokiškio rajono ligoninė	23,1	403
5	VšĮ Pasvalio ligoninė	37,4	574
6	VšĮ Biržų ligoninė	62,9	435
7	VšĮ Kupiškio ligoninė	20,5	388
8	VšĮ Anykščių rajono savivaldybės ligoninė	48,7	502
9	Zarasų rajono savivaldybės VšĮ Zarasų ligoninė	10,2	346
10	VšĮ Molėtų ligoninė	42,0	558
11	VšĮ Ignalinos rajono ligoninė	21,4	286
	Viso stacionarinės įstaigos:	20,5	521,0

Kompensavimo rodikliai (5)

- Stacionarines ASPP teikiančiose įstaigose:

Eil. Nr.	ASPI pavadinimas	Administracija		Gdytojai		Slaugytojai		Kitas personalas	
		Kompensuota daliai darbuotojų proc.	Padidinta Vid. vienam darbuojui eurais	Kompensuota daliai darbuotojų proc.	Padidinta Vid. vienam darbuojui eurais	Kompensuota daliai darbuotojų proc.	Padidinta Vid. vienam darbuojui eurais	Kompensuota daliai darbuotojų proc.	Padidinta Vid. vienam darbuojui eurais
1	VšĮ Respublikinė Panevėžio ligoninė	25,9	642	8,6	927	19,8	593	4,3	407
2	VšĮ Utenos ligoninė	20,0	834	3,9	417	13,8	549	6,8	395
3	VšĮ Visagino ligoninė	11,5	1912	5,8	553	18,3	420	4,8	302
4	VšĮ Rokiškio rajono ligoninė	80,0	278	20,3	570	17,6	441	22,4	317
5	VšĮ Pasvalio ligoninė	64,7	691	53,8	714	45,9	599	17,2	420
6	VšĮ Biržų ligoninė	53,3	769	88,9	517	81,6	426	31,0	336
7	VšĮ Kupiškio ligoninė	41,7	332	16,2	318	23	490	14,6	312
8	VšĮ Anykščių rajono savivaldybės ligoninė	47,8	700	68,3	564	52,9	471	25,8	295
9	Zarasų rajono savivaldybės VšĮ Zarasų ligoninė	20,0	583	13,6	258	7,7	494	5,9	234
10	VšĮ Molėtų ligoninė	33,3	1373	51,4	527	50	583	23,1	434
11	VšĮ Ignalinos rajono ligoninė	0,0		22,7	436	31,7	237	15,7	180
	Viso stacionarinės įstaigos:	33,3	695	23,3	632	26,3	535	10,5	377

Kompensavimo rodikliai (6)

- Pirminės ASPP teikiančiose įstaigose:

Eil. Nr.	ASPI pavadinimas	Kompensuota daliai darbuotojų proc.	Padidinta Vid. vienam darbuojui eurai
12	VšĮ Anykščių rajono savivaldybės PSP centras	15,5	927,0
13	VšĮ Zarasų rajono savivaldybės PSP centras	18,1	555,0
14	VšĮ Utenos PSP centras	15,2	706
15	VšĮ Rokiškio PASP centras	18,2	398
16	VšĮ Kupiškio rajono savivaldybės PSP centras	33,6	337
17	VšĮ Pasvalio PASP centras	21,8	650
18	VšĮ Molėtų rajono PSP centras	15,5	917
19	VšĮ Panevėžio miesto poliklinika	73,3	435
20	VšĮ Panevėžio rajono savivaldybės poliklinika	11,0	486
21	VšĮ Biržų rajono savivaldybės poliklinika	16,7	825
22	VšĮ Ignalinos rajono poliklinika	20,5	792
23	VšĮ Panevėžio miesto odontologijos poliklinika	2,9	853
24	VšĮ „Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stotis“	103,6	855
25	VšĮ Molėtų rajono greitosios medicinos pagalbos centras	91,3	715
26	UAB Panevėžio medicinos centras	16,7	209
27	UAB Staniūnų gatvės šeimos gydytojų centras	15,4	40
28	UAB Panevėžio centro šeimos klinika	26,7	471
29	UAB Biržų šeimos gydytojų centras	3,0	453
30	UAB Smėlynės šeimos ambulatorija	14,3	211
	Viso pirminės ASPĮ:	28,2	629

Kompensavimo rodikliai (7)

- Pirminės ASPP teikiančiose įstaigose:

Eil. Nr.	ASPĮ pavadinimas	Administracija		Gydytojai		Slaugytojai		Kitas personalas	
		Kompensuota daliai darbuotojų proc.	Padidinta Vid. vienam darbuotojui eurai	Kompensuota daliai darbuotojų proc.	Padidinta Vid. vienam darbuotojui eurai	Kompensuota daliai darbuotojų proc.	Padidinta Vid. vienam darbuotojui eurai	Kompensuota daliai darbuotojų proc.	Padidinta Vid. vienam darbuotojui eurai
12	VšĮ Anykščių rajono savivaldybės PSP centras	0,0		0		18,6	896	31,0	963,0
13	VšĮ Zarasų rajono savivaldybės PSP centras	15,4	1151	0		23,4	606	24,0	413,0
14	VšĮ Utenos PSP centras	5,9	556	6,4	896	20,4	731	17,0	658,0
15	VšĮ Rokiškio PASP centras	0,0		3,6	432	22,6	422	27,3	373,0
16	VšĮ Kupiškio rajono savivaldybės PSP centras	16,7	577	12	127	35,6	356	51,4	324,0
17	VšĮ Pasvalio PASP centras	44,4	1314	3,4	2660	30,9	570	14,6	482,0
18	VšĮ Molėtų rajono PSP centras	25,0	1631	0		10,3	829	45,5	542,0
19	VšĮ Panevėžio miesto poliklinika	78,6	908	77,8	432	76,3	401	53,8	323,0
20	VšĮ Panevėžio rajono savivaldybės poliklinika	7,1	1370	4,1	441	18,3	573	10,8	374,0
21	VšĮ Biržų rajono savivaldybės poliklinika	6,7	525	6,7	845	20,3	996	21,7	688,0
22	VšĮ Ignalinos rajono poliklinika	0,0		0		30,8	944	25,8	640,0
23	VšĮ Panevėžio miesto odontologijos poliklinika	0,0		0		0		12,5	853,0
24	VšĮ „Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stotis“	50,0	918	100	1125	100	855	93,9	810,0
25	VšĮ Molėtų rajono greitosios medicinos pagalbos centras	66,7	704	0	#DIV/0!	100	740	90,0	688,0
26	UAB Panevėžio medicinos centras	0,0		33,3	303	20	85	0,0	
27	UAB Staniūnų gatvės šeimos gydytojų centras	0,0		33,3	40	0		0,0	
28	UAB Panevėžio centro šeimos klinika	0,0		25	574	50	368	0,0	
29	UAB Biržų šeimos gydytojų centras	0,0		9,1	453	0		0,0	
30	UAB Smėlynės šeimos ambulatorija	0,0		14,3	177	18,2	237	0,0	
	Viso pirminės ASPĮ:	18,9	962	13,8	548	36,4	651	31,3	567,0

Lėšų panaudojimo analizė (1)

- Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VLK) direktoriaus 2020-06-19 įsakymu Nr. 1K-177 „Dėl Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų darbo užmokesčiui padidinti dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) panaudojimo analizės komisijos sudarymo“ (toliau – Įsakymas).
- Tikslas – atlikti lėšų, skirtų darbo užmokesčio padidinimui dėl COVID-19, ASPĮ panaudojimo atitikties teisės aktų reikalavimams analizę, nustatyti neatitiktis ir jas įvertinti, nustatyti reglamentavimo tobulintinas vietas.
- ASPĮ atrankos kriterijai:
  - vidutinė iš PSDF gauta lėšų suma vieno darbuotojo darbo užmokesčiui padidinti yra didesnė už vidutinę iš PSDF gautų lėšų sumą vieno darbuotojo darbo užmokesčiui padidinti;
  - darbuotojų, kurių darbo užmokesčiui padidinti gautos PSDF lėšos, dalis yra didesnė už vidutinę įstaigų darbuotojų, kurių darbo užmokesčiui padidinti gautos PSDF lėšos, dalį;
  - analizuojami balandžio mėnesio duomenys.

Lėšų panaudojimo analizė (2)

- Šalies mastu du vertinimo kriterijus atitiko 36 (23,23 proc.) iš 155 paraiškas pateikusių ASPĮ:
  - Vilniaus TLK veiklos zonoje – 7;
  - Kauno TLK veiklos zonoje – 8;
  - Klaipėdos TLK veiklos zonoje – 6;
  - Šiaulių TLK veiklos zonoje – 10;
  - Panevėžio TLK veiklos zonoje – 5.
- Iš 36 atrinktų ASPĮ 20 (55,56 proc.) yra greitosios medicinos pagalbos stotys (toliau – GMP), 12 (33,33 proc.) pirminiai asmens sveikatos priežiūros centrai (toliau – PASPC), ir 4 (11,11 proc.) ligoninės.
- Panevėžio TLK veiklos zonos atrinktos ASPĮ:
  - VšĮ Zarasų rajono savivaldybės PSPC;
  - VšĮ Molėtų rajono GMP;
  - VšĮ Pasvalio PSPC;
  - VšĮ Panevėžio miesto poliklinika;
  - VšĮ Panevėžio miesto GMP.

Lėšų panaudojimo analizė (3)

ASPI buvo prašoma pateikti:

- įsakymų ar darbuotojų pareigybės aprašymų kopijas, kuriose atsispindi Aprašo 2.2 papunktyje numatytos darbuotojų funkcijos (užduotys) organizuojant asmens sveikatos priežiūros paslaugų dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) teikimą balandžio mėnesį;
- aprašymą (metodiką), kaip buvo nustatomas pareiginės algos (darbo užmokesčio) pastoviosios dalies koeficiento arba mėnesinės algos (priklausomai nuo įstaigoje taikomos darbuotojų darbo apmokėjimo sistemos) didinimas konkrečiu procentiniu dydžiu, kaip tai numatyta LR Vyriausybės 2020-04-29 nutarimo Nr. 449 3 punkte;
- įstaigos vadovo įsakymų kopijas dėl darbo užmokesčio didinimo;
- 3–5 darbuotojų (nurodėme tabelio numerius), įtrauktų į jų balandžio mėnesio paraišką, darbo laiko apskaitos žiniaraščių ir darbo laiko grafikų kopijas ir šių darbuotojų atsiskaitymo lapelius už vasario ir balandžio mėnesius.

Lėšų panaudojimo analizė (4)

- Komisija, išnagrinėjusi tyrimo metu surinktus dokumentus, konstatavo:
- ASPĮ taiko skirtingą praktiką įforminant LR SAM 2020-04-30 įsakymo Nr. V-1057 2.2 papunktyje numatytą paslaugų teikimo organizavimą.
  - Ne visos ASPĮ nustatydamos darbuotojų darbo užmokesčio didinimą konkrečiu procentiniu dydžiu pagal LR Vyriausybės 2020-04-29 nutarimą Nr. 449 nurodo, kokiais kriterijais ar metodika remiantis nustatomas konkretus procentinis dydis konkrečioms darbuotojams.
  - Tokių pat ar panašių specialybių darbuotojams atskirose ASPĮ darbo užmokestis didintas skirtingais procentiniais dydžiais. Panašios ASPĮ skyrė darbo užmokesčio padidinimus labai skirtingai darbuotojų daliai – nuo kelių procentų iki vieno šimto procentų darbuotojų.
  - Kai kuriose ASPĮ darbo užmokesčio padidinimas kai kuriems darbuotojams nustatomas mažesnis, nei numatyta LR žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 32¹ straipsnio 1 dalyje.
  - Pagal pateiktus balandžio mėnesio atsiskaitymo lapelius pastebėta, kad kai kuriose ASPĮ nėra priskaičiuojamas padidintas darbo užmokestis tą mėnesį, už kurį skirtas, t. y. įstaiga nepatiria sąnaudų darbo užmokesčio padidinimui, o teikia prašymus kompensuoti sąnaudas.

Lėšų panaudojimo analizė (5)

Komisija, išnagrinėjusi tyrimo metu surinktus dokumentus, konstatavo:

- Kai kuriose ASPĮ darbo užmokestis buvo kompensuotas ne tik nuo pastoviosios dalies, bet ir nuo priemokos bei kintamosios dalies.
- Šiuo metu esantis reglamentavimas yra nepakankamas įgyvendinant LR žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 32¹ straipsnio nuostatas.
- Konstatuotina, kad pagal dabartinį reglamentavimą pastoviosios dalies koeficiento ar mėnesinės algos padidinimas gali sudaryti papildomą administracinę bei finansinę naštą ASPĮ.
- Reikalinga tobulinti teisės aktus, reglamentuojančius ASPĮ darbuotojų darbo užmokesčio didinimą dėl COVID-19 ir šio padidinimo kompensavimą iš PSDF biudžeto.
- Geriausiai reglamentuotas darbuotojų veiklos ir darbo užmokesčio padidinimas VšĮ Panevėžio miesto GMP. ASPĮ yra pasitvirtinusi darbo užmokesčio didinimo metodiką, reglamentuota asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą organizuojančių darbuotojų veikla, patvirtinti paslaugas teikiančių darbuotojų funkcijų aprašymai ir kt.